

Medborgarpartiet

Mål- och resursplan
2026–2028

1: Allmänt

Medborgarpartiet presenterar en mål- och resursplan som har utgått från kommunstyrelsens ordförandes förslag. Förändringar redovisas under respektive nämnd och i investeringsbudgeten.

2: Finansiella mål

Kommunfullmäktige har antagit fyra finansiella mål. För en god ekonomisk hushållning skall tre av de fyra målen var uppfyllda.

2:1 Årets resultat bör uppgå till minst 2% av skatter och generella statsbidrag

Det ekonomiska läget är fortsatt ansträngt och den ekonomiska utvecklingen har inte blivit som vi trodde förra året. Den osäkerhet som råder i världen gör att den framtida ekonomiska utvecklingen är osäker. Under rådande ekonomiska förhållanden finns inget utrymme för större "önskemål".

Trots att vi anser att kommunens resultatbudget skall redovisa ett överskott på 2% av skatter och generella statsbidrag har vi för planperioden gjort ett avsteg från detta mål då vi anser det är oförsvarbart att spara på någon av kärnverksamheterna.

2:2 Årets investeringar (exkl. VA och renhållning) skall maximalt motsvara 7% av skatter och generella statsbidrag

Vårt förslag till investeringsbudget presenteras under rubrik 13. För oss har det varit viktigt att leva upp till detta mål då en hög investeringsnivå med lånade pengar ökar på kommunens räntekostnad. Förvaltningarnas kostnader för hyror, räntor och avskrivningar ökar vilket innebär att investeringen "äter upp" det utrymme som finns för utveckling av den löpande verksamheten.

2:3 Kommunens låneskuld

Kommunen har stora ambitioner när det gäller investeringar och kommer under de närmaste åren att öka låneskulden. Kommande planperiod är inget undantag. Kommunen hade senaste bokslutet 779 mnkr i långfristig låneskuld som beräknas öka till 2 029 mnkr år 2028 vilket är en beräknad ökning med 1 249 mnkr på 4 år. År 2028 har vi lån över 2 miljarder.

2:4 Avstämning finansiella mål

Medborgarpartiet klarar två finansiella mål år 2026 och 2027 och tre mål år 2028.

Avstämning finansiella mål	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Årets resultat bör uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	■	■	■
Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.	●	●	●	●	●
Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 % årligen under mandatperioden	■	■	■	■	●
Årets investeringar exkl. VA och renhållning ska maximalt uppgå till 7 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	●	●	●

Årets resultat av skatter och generella statsbidrag	1,1%	1,3%	1,3%
---	------	------	------

3: Personal

Redan i 2023 års budget förordade vi att ingen tillsättning och utökning av nya tjänster skulle förekomma med undantag av personal inom verksamheter som skola, vård- och omsorg där personal arbetar i direkt kontakt med elever eller vårdtagare. Vi anser att denna restriktivitet skall gälla under hela planperioden.

4: Barn- och utbildningsnämnden

4:1 Fler vuxna i skolan

Barnen i skolan säger själva att de "vill ha fler vuxna närvarande och tillgängliga" enligt nämndens egen skrivelse. Vi tycker att vi skall lyssna på barnen och föreslår att placera: vaktmästare, lokalvårdare och måltidspersonal på skolorna även om de fortfarande organisatoriskt tillhör samhällsbyggnads-förvaltningen.

4:2 Förskoleplatser – Pedagogisk omsorg

Den pedagogiska omsorgen har upphört fr om hösten 2024. Vi vill att föräldrar i Vänersborgs kommun skall ha en valfrihet vad gäller förskola eller pedagogisk barnomsorg för sina barn. När vi studerar befolkningsprognosen kan vi se att antal barn i åldrarna 0 - 5 beräknas minska med 208 barn under perioden 2024 - 2028 och anser därmed inte att det är försvarbart att bygga ut och utveckla nya förskolor. Vi har därför genomgående minskat investeringsanslagen för nybyggnation av förskoleplatser. Genom att aktivt rekrytera och nyanställa dagbarnvårdare ger vi föräldrarna i Vänersborgs kommun den valmöjlighet som varje förälder borde ha för sina barn.

4:3 Knarkhundar

Vi vill att ett strukturerat arbete med polisen etableras där polisens knarkhundar tränas på skolorna löpande och inte enbart vid misstanke om knark på skolan.

5: Kommunstyrelsen

5:1 Avtalsstödjare/direkt upphandlare

Vi tror att kommunen kan göra besparingar genom att anställa personer som arbetar med avtalsstöd och upphandling. Vi anser att tjänsterna skall vara självfinansierande och därmed görs avdrag enligt nyttjandegrad på respektive nämnd. Vi har avsatt 1 650 tkr till tjänsterna och gjort avdrag med -210 tkr för minskade kostnader vid upphandling på kommunstyrelsen.

5:2 Kommungemensam satsning på barn och unga

Medborgarpartiet avsatte medel i budget 2025 för ett samarbete mellan Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden och Socialnämnden där barn och ungas behov av trygghet skulle sätts i centrum. Vi kan därför med glädje konstatera att kommunstyrelsens ordförande har samma uppfattning som oss i denna fråga. Vi har också valt att satsa 9,8 mkr till ändamålet. Vi utgår från att medlen används till direkt arbete med barn och unga och inte används till utredningar och personal som är placerade centralt.

5:3 Kommunstyrelsens förfogandemedel

Medborgarpartiet inser att det måste finnas medel för oförutsett och till förfogande. Vi anser dock att beloppet är onödigt stort. Vårt förslag är att kostnader till flygplatsen (1 mkr) samt en eventuell tjänst för utveckling av stadskärnan (450 tkr) finansieras av förfogandeanslaget. Vidare anser vi att 1 mkr av anslaget kan användas till finansiering av tjänsten som friluftsstrateg inom kultur- och fritidsnämnden.

6: Kultur- och fritidsnämnden

6:1 Friluftsstrategi

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en mycket fin och genomarbetad friluftsstrategi. Vi är många som hoppas att detta dokument inte skall bli en hyllvärmare utan att de åtgärder och förslag som strategin redovisar kommer att förverkligas. Vi är tveksamma till att tillsätta tjänsten som friluftstrateg då vi är osäkra på vad tjänsten kommer att innebära och vilket mandat hen kommer att ha. Personen som anställs kommer inte att ha någon egen budget och det kan då bli svårt att driva projekten framåt. Trots de farhågor som vi har vill vi ändå tillsätta 1 000 tkr till friluftstrategen. Vi anser att den skall finansieras genom ianspråktagande av motsvarande medel från kommunstyrelsens förfogandeanslag. Medborgarpartiet föreslår att i samband med MRP 2027 avsätts medel till de åtaganden inom strategin som kommunfullmäktige anser vara viktigast under respektive år. Förfarandet skulle då kunna jämföras med investeringsbudgeten. Vi godkänner också överföring av 300 tkr från samhällsbyggnadsnämnden i ärendet.

6:2 Föreningsbidrag

Nämnden har en mycket viktig uppgift vad gäller integration och ett friskt och rörligt liv. Det finns ett stort antal föreningar som gör ett fantastiskt ungdomsarbete på ideell basis. Vi vill därför att aktivitetsstödet ökar med 10% fr o m 2026 och framåt. Kostnaden beräknas till 100 tkr.

6:3 Avdrag för avtalsstödjare/direkt upphandlare

Vi har gjort avdrag med -49tkr för effektivare och billigare inköp.

7: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

7:1 Avdrag för avtalsstödjare/direkt upphandlare

Vi har gjort avdrag med -3 tkr för effektivare och billigare inköp.

8: Samhällsbyggnadsnämnden

8:1 Södra Sanden

Inom nämnden finns stora planer inför framtiden. Projekt som Norra och Södra Sanden samt en framtida brandstation och tågstopp i Brålanda kommer att innebära stora kostnader i form av investeringar i framtiden. Vi har valt att skjuta projektet Södra sanden på framtiden vilket innebär att vi inte anser att det finns fog för någon projektorganisation mm.

8:2 Avdrag för avtalsstödjare/direkt upphandlare

Vi har gjort avdrag med - 845 tkr för effektivare och billigare inköp.

8:3 Kapitaltjänstkostnader Bergagården

Efter tidigare beslut i KF om VA och fiber till Bergagården skjuter vi till + 500 tkr i kapitaltjänstkostnader.

8:4 Friluftsstrategin

Vi överför -300 tkr till kultur och fritid för friluftsstrategin.

9: Socialnämnden

9:1 Avdrag för avtalsstödjare/direkt upphandlare

Vi har gjort avdrag med -361 tkr för effektivare och billigare inköp

9:2 Arbetsskor

Vi har avsatt 700 tkr till arbetsskor.

9:3 Skyddat boende för våldutsatta barn och vuxna

Vi ställer oss bakom bidraget på 1,2 mkr till skyddat boende för våldutsatta barn och vuxna. Vi anser detta är en mycket viktig satsning och kommer under året att följa utvecklingen med intresse.

9:4 "Servicehus"

En av Medborgarpartiets hjärtefrågor är ett boende mellan Vänersborgsbostäders trygghetsboende och ett särskilt boende dvs det som tidigare kallades servicehus. Sedan kommunen stängde alla servicehus 2017 är vår uppfattning att det gått prestige i frågan. Alla som har någon äldre i sin närhet vet vad de saknar. Många äldre som bor hemma i sitt ordinära boende är ensamma, har ingen att äta tillsammans med, känner sig otrygga, saknar kamratskap och aktiviteter.

De tidigare s.k. servicehusen hade allt detta som efterfrågas. Möjlighet att äta tillsammans i matsalen, träffas för aktiviteter varje dag, ha personal i sin närhet, kunna få besök av sina anhöriga som kan sova över i lägenheten och sist men inte minst bo tillsammans med sin partner även om den enes hälsa sviktat.

Vi som ännu inte behöver välja boende kan ställa oss frågan: Hur vill vi bo när vi blir äldre och har svårt att klara oss själva:

- Isolerad i vårt ordinära boende
- Flytta in på ett rum i ett särskilt boende
- Flytta in i en servicelägenhet

Socialnämnden kan inte hävda att det är av ekonomiska skäl som boendet inte utreds. Kommunens hemtjänst skulle bli betydligt billigare med servicehus. Logiskt tänkande och enkel matematik säger sig själv att om det finns 20 personer på samma ställe som behöver hjälp blir det mer effektivt än att ha hjälpbehövande på 20 olika adresser.

Vi föreslår kommunfullmäktige att ge socialnämnden i uppdrag att seriöst utreda förutsättningarna för att återskapa servicehusen.

9:5 Heltid som norm

Vi anser att det är en självklarhet att kommunen skall erbjuda heltidstjänster till de som så önskar. Kommunen har som arbetsgivare ett ansvar att leda och fördela arbetet. Alla som någon gång kommit i kontakt olika typer av omvårdnad vet att det finns toppar och dalar i omvårdnad under dagen. Vi anser inte att det är god ekonomisk hushållning att använda externa utförare till tvätt, städ och inköp när detta är arbetsuppgifter som kan utföras vid tidpunkter på dagen då omvårdnadsbehovet är som lägst. Genom att säga upp avtal med externa utförare skulle den besparingen vara en del i finansieringen av underskottet för heltid som norm.

9:6 Insatser för barn och unga

Det är med oro som vi ser att placeringskostnader för barn och unga ökar. Socialnämnden fick 18 mkr i tillskott i 2025 års budget, trots detta redovisar nämnden en prognos på ett underskott på 42,3 mkr. Medborgarpartiet redovisade redan i 2025 års budget att vi inte tror på att skjuta till pengar för att täcka placeringskostnader utan att det måste ske ett förändrat arbetssätt. Vi ser med tillförsikt på de medel som är avsatta under kommunstyrelsen.

10: Driftsbudget per nämnd

Barn- och utbildningsnämnden	1 027 109
Byggnadsnämnden	17 873
Kommunfullmäktige	2 669
Kommunstyrelsen	503 231
Kultur- och fritidsnämnden	152 590
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	11 828
Revisionen	1 934
Samhällsbyggnadsnämnden	109 661
Socialnämnden	1 220 050
Valnämnden	3 563
Överförmyndarnämnden	6 028
Totalt nämnderna 2026	3 056 536

11: Miljöpåverkan

11:1 Bevara grönområdena

Medborgarpartiet kommer inte att stötta något förslag som innebär att naturmark tas i anspråk för olika typer av byggnation under planperioden. Medborgarpartiet rösta emot skövlingen av Mariedalskogen och nu senast röstade vi emot byggnation av flerfamiljshus i Blåsut som innebär att ett naturligt grönområde försvinner.

11:2 Invasiva arter

Vi i Medborgarpartiet ser allvarligt på utvecklingen av invasiva arter. Kommunen tillsammans med allmänheten måste hjälpas åt att bekämpa arterna för att begränsa utvecklingen av växter och djur som exempelvis jättebalsamin och kanadagås. Vi kommer att kämpa vidare för att rädda miljön under planperioden.

12: Kallbadhus

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en bra och informativ friluftsstrategi. Under rubriken "Bad och båtliv" framgår att många efterfrågar bättre förutsättningar för bad samt att ett särskilt focus ligger på att bygga ett nytt kallbadhus i centralt läge. Det är idag känt att kallbad är bra ur ett hälsoperspektiv vad gäller både fysiskt och mentalt välbefinnande bl. a kan nämnas stärkt immunförsvar, förbättrad blodcirkulation, stressreduktion, förbättrad sömnkvalitet och tid för återhämtning. Utifrån förslag i friluftsutredningen föreslår vi

Att kommunfullmäktige beslutar att utreda möjligheterna att anlägga ett kallbadhus vid västra delen av Skräcklan.

13: Investeringsbudget

Kommunfullmäktige har antagit ett mål för investeringar som innebär att investeringsnivån inte skall överstiga 7% av skatteintäkter och generella statsbidrag, exklusive VA och renhållning.

Vi har gjort prioriteringar utifrån vårt partiprogram och föreslår följande förändringar i jämfört med Ks ordförandes förslag till investeringsbudget:

Investeringsbudgetförändringar	2026	2027	2028
Investeringsnivå 7% av skatter och statsbidrag, ex VA/renhållning	229,6	237,8	246,0
Ks ordförandes Investeringsförslag, ex Va och Re	-324,5	-318,6	-279,5
Differens mot målet	-94,9	-80,8	-33,5
<i>Vi föreslår följande förändringar:</i>			
1) Brounderhåll, flyttas framåt till 2028	25,0		-25,0
2) Bro hamnkanalen, utgår	9,0		
3) Muddring hamnkanalen, flyttas framåt till 2028		4,0	-4,0
4) Brålanda utbyggnad av fisk platser, utgår		1,0	27,0
5) Utökning av lokalkapacitet Brålanda F-6, utgår		1,0	32,8
6) Utökning fisk Frändefors, utgår		1,0	8,0
7) Öxnereds förskola, utbyggnad, utgår	20,0		
8) Minskning med 50% av inventarier till förskola och grundskola	6,0	5,0	6,0
9) Boende socialpsykiatri, 8 pl. flyttas framåt till 2028	1,0	10,0	-1,0
10) Brätte ishall flyttas framåt 1 år		17,0	-17,0
11) Södra Sanden, flyttas utanför planperioden	17,5	30,0	30,0
12) Hamngatan Kvartermark, flyttas framåt 1 år		3,7	-3,7
13) Markinköp, utgår under planperioden	10,0	10,0	10,0
14) Norra sanden			-29,0
14) Grunnebo industriområde utgår till utanför planperioden	16,5		
Summa i förhållande till differens mot målet	10,1	1,9	0,6

Kommentarer:

Vi har valt att skjuta Södra Sanden på framtiden då vi anser att en ny stadsdel för tillfället inte är aktuell.

Vi vill prioritera Norra Sanden och satsar 16 mkr 2026, 8 mkr 2027 och ytterligare 31 mkr i 2028.

Vi har valt utifrån vårt partiprogram att ta bort samtliga investeringar i om- och utbyggnad av förskolor. Vi anser inte att det är försvarbart att satsa på nya förskolor när befolkningsprognosen pekar mot en stor minskning av den målgruppen. Vi anser också att föräldrar i Vänersborgs kommun skall ha möjlighet att välja förskola eller pedagogisk barnomsorg utifrån vad som passar deras barn bäst.

Medborgarpartiets Investerings- och exploateringsplan 2026-2028

Mnkr	2026	2027	2028	S:a
VA/renhållning	202,7	72,6	55,0	330,3
Övriga	219,5	235,9	231,4	686,8
Totalt	422,2	308,5	286,4	1 017,1

14: Medborgarpartiets förslag till Resultatbudget 2026-2028

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Verksamhetens nettodriftkostnader	-2 865	-2 944	-3 056	-3 149	-3 253
Avskrivningar	-133	-141	-155	-160	-165
Verksamhetens nettokostnader	-2 998	-3 085	-3 211	-3 309	-3 418
Skatteintäkter	2 133	2 236	2 327	2 432	2 537
Generella statsbidrag och utjämning	969	924	953	965	977
Verksamhetens resultat	103	74	69	88	96
Finansiella intäkter	21	4	10	10	10
Fin. Uppräknig av pensionsskuld	-25	-13	-6	-10	-11
Övriga finansiella kostnader	-30	-34	-39	-45	-51
Finansiella kostnader	-55	-47	-45	-55	-62
Resultat före extraordinära poster	69	31	34	43	44
Extraordinära poster					
Årets resultat	69	31	34	43	44

Förslag till beslut:

- 1) Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2026 till 22:21 per skattekrone. Nivån är oförändrat jämfört med 2025.
- 2) Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och förväntade resultat enligt upprättat förslag.
- 3) Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investering- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med Medborgarpartiets förslag till mål- och resursplan för 2026 - 2028.
- 4) För budgettäckning av löneavtal 2025 och 2026 avsätts sammanlagt 161 mkr till kommunstyrelsens förfogande.
- 5) Anslagsbindningsnivån för driftsbudgeten är nämnd. Anslagsredovisningen för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
- 6) Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplan är på projektnivå.
- 7) Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2026, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
- 8) Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 579mnkr för 2026 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställa riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
- 9) Kommunfullmäktige ger Socialnämnden i uppdrag att seriöst utreda förutsättningarna för att återskapa servicehusen.
- 10) Kommunfullmäktige beslutar utreda möjligheterna att anlägga ett kallbadhus vid västra sidan av Skräcklan.